



URZĄD MARSZAŁKOWSKI
WOJEWÓDZTWA
KUJAWSKO-POMORSKIEGO
W TORUNIU

**Raport z realizacji
„Wojewódzkiego programu
przeciwdziałania przemocy w rodzinie dla województwa
kujawsko-pomorskiego do roku 2020”
za rok 2014**

Spis treści

Spis treści	1
Wstęp.....	2
CEL 1: Wszechstronne wsparcie rodzin dotkniętych przemocą oraz opracowanie programów w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie.	3
CEL 2: Zwiększenie kompetencji i kwalifikacji pracowników służb, instytucji, organizacji pozarządowych (w szczególności dla pracowników oświaty, służby zdrowia, pomocy społecznej, policji, sądów, prokuratur i innych) specjalizujących się w przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie na terenie województwa kujawsko-pomorskiego.	6
CEL 3: Podnoszenie świadomości społecznej dotyczącej zjawiska przemocy, wiedzy i możliwości wsparcia.....	8
CEL 4: Wspieranie inicjatyw oraz lokalnych koalicji na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej	12
Podsumowanie.....	14

Wstęp

Punktem wyjścia do opracowania kolejnego raportu z realizacji „Wojewódzkiego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie dla województwa kujawsko-pomorskiego do roku 2020” jest Harmonogram rzeczowo-finansowy „Wojewódzkiego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie dla województwa kujawsko-pomorskiego do 2020 roku” na rok 2014.

Wspomniany harmonogram został przyjęty do realizacji Uchwałą nr 3/75/14 Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 22 stycznia 2014 r. w sprawie zatwierdzenia harmonogramu rzeczowo-finansowego na rok 2014 „Wojewódzkiego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie dla województwa kujawsko-pomorskiego do roku 2020”. W dokumencie przyjęto wskaźniki realizacji programu w roku 2014, które zostaną zaprezentowane w dalszej części niniejszego Raportu – przy omawianiu poszczególnych celów „Wojewódzkiego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie dla województwa kujawsko-pomorskiego do roku 2020”.

CEL 1: Wszechstronne wsparcie rodzin dotkniętych przemocą oraz opracowanie programów w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Głównym działaniem realizowanym w obszarze wszechstronnego wspierania rodzin dotkniętych przemocą domową jest funkcjonowanie Biura ds. Polityki Prorodzinnej i Przeciwdziałania Przemocy, które prowadzi poradnictwo prawne i psychologiczne w formie:

- Kujawsko-Pomorskiej „Niebieskiej Linii” Pogotowia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie, zapewniającego pomoc codziennie w godzinach 17.00 – 21.00 w siedzibie Departamentu Spraw Społecznych;
- porad udzielanych przez prawnika – etatowego pracownika biura, w godzinach pracy Urzędu Marszałkowskiego, w siedzibie Biura ds. Polityki Prorodzinnej i Przeciwdziałania Przemocy;
- dyżurów zamiejscowych prawnika, zarówno w przedstawicielstwach Urzędu Marszałkowskiego: Bydgoszcz, Włocławek, Grudziądz, Inowrocław (1 raz w miesiącu), jak i w innych miastach regionu: Brodnica i Chełmnie (od czerwca 2014) również 1 raz w miesiącu;
- poradni internetowej, w ramach której można uzyskać pomoc drogą e-mailową pod adresem niebieskalinia@kujawsko-pomorskie.pl.

Rezultaty opisanych powyżej działań przedstawiono w tabeli nr 1.

Tabela 1. Organizacja pomocy prawnej i psychologicznej w ramach Biura ds. Polityki Prorodzinnej i Przeciwdziałania Przemocy, dla rodzin dotkniętych przemocą. Dane dla roku 2014¹

Lp.	Wskaźnik	Wartość planowana na rok 2014	Wartość osiągnięta w 2014 roku
1.	Liczba udzielonych porad prawnych	1025	986
2.	Liczba nowo założonych kart porad prawnych	350	383
3.	Liczba udzielonych porad psychologicznych	685	442
4.	Liczba udzielonych konsultacji psychologicznych	135	296

Pozostałe działania, służące realizacji celu nr 1 to:

- inicjowanie wspólnych przedsięwzięć z instytucjami, służbami organizacjami pozarządowymi („dobre praktyki”), wymiana doświadczeń i wiedzy – w 2014 r. w ramach tego działania kontynuowano współpracę z UMK w realizacji projektu „Monitorowanie zjawiska oraz przeciwdziałanie niekorzystnym wpływom alternatywnych ruchów religijnych i parareligijnych na życie mieszkańców województwa kujawsko-pomorskiego”², a także (dniami 24 lutego - 1 marca 2014 r.) wspólnie z Okręgową Radą Adwokacką zorganizowano porady prawne w ramach ogólnopolskiej akcji „Tydzień pomocy osobom pokrzywdzonym przestępstwem”² oraz nawiązano współpracę ze Strażą Miejską w Toruniu (czerwiec 2014 r.), włączając się w organizację V Kujawsko-Pomorskiej Olimpiady Wiedzy o Bezpieczeństwie poświęconej tym razem

¹ Źródło informacji – Ewidencje prowadzone w Biurze ds. Polityki Prorodzinnej i Przeciwdziałania Przemocy

² Sprawozdania z realizacji zadania znajdują się w Biurze ds. Polityki Prorodzinnej i Przeciwdziałania Przemocy

- kwestiom przemocy rówieśniczej (Olimpiada organizowana jest wspólnie przez Straż Miejską z Torunia, Urząd Marszałkowski i Wyższą Szkołę Bankową z Torunia);
- opracowanie ramowego programu ochrony ofiar przemocy w rodzinie oraz opracowanie ramowego programu oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie: ostateczną wersję obu programów przedstawiono 3.XI.2014 r., a w styczniu 2015 r. programy zostały przyjęte przez Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego³;
 - propagowanie w szkołach programów profilaktycznych oraz innych działań uświadamiających i uwrażliwiających uczniów na problemy przemocy: sfinansowano cykl warsztatów dotyczących zjawiska cyberprzemocy, pn. „Cyberprzemoc – zrozumieć zjawisko by lepiej reagować”⁴; warsztaty prowadzone były w okresie 25.IX-25.XI 2014 r. w 7 szkołach naszego województwa (Bydgoszcz: Gimnazjum nr 33, Zespół Szkół nr 15 i Ośrodek Szkolno-Wychowawczy nr 2; Grudziądz: Zespół Szkół Ogólnokształcących nr 2 i Gimnazjum nr 6; Włocławek: Gimnazjum nr 8 i nr 2) i wzięło w nich udział 116 nauczycieli.

W 2014 r. planowano również drugi program profilaktyczny dla młodzieży szkolnej pt. „Dom i szkoła – koalicja przeciw przemocy”, którą zgłoszono na konkurs MPiPS w ramach Programu Ośłonowego „Wspieranie Jednostek Samorządu Terytorialnego w Tworzeniu Systemu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie”. Konkurs został ogłoszony 27.02.2014 r., termin składania aplikacji do konkursu upływał 14.03.2014 r., pierwotny termin rozstrzygnięcia konkursu wyznaczony na 16.06.2014 r. został ostatecznie ustalony na 10.07. 2014 r. Niestety, złożony przez Departament Spraw Społecznych projekt nie uzyskał dofinansowania. W związku z powyższym, a także z wydatkami poniesionymi na sfinansowanie warsztatów z dotyczących cyberprzemocy (kwota zarezerwowana w harmonogramie rzeczowo-finansowym na „Propagowanie w szkołach programów profilaktycznych oraz innych działań uświadamiających i uwrażliwiających uczniów na problemy przemocy” została w całości wykorzystana na przeprowadzenie ww. warsztatów) wyczerpane zostały środki na realizację programów profilaktycznych w szkołach, a tym samym na realizację kampanii „Dom i szkoła – koalicja przeciw przemocy”.

Wskaźniki osiągnięte w 2014 r. dla realizacji celu nr 1, dotyczące ww. działań prezentuje tabela nr 2.

³ Uchwała Nr 3/31/15 Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 21 stycznia 2015 r. w sprawie przyjęcia programów: Ramowy program ochrony ofiar przemocy w rodzinie i Ramowy program oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie”

⁴ Informacje o warsztatach dostępne w Biurze ds. Polityki Prorodzinnej i Przeciwdziałania Przemocy oraz na stronie http://www.kujawsko-pomorskie.pl/index.php?option=com_content&task=view&id=28243&Itemid=434

Tabela 2. Realizacja w roku 2014 działań w ramach celu Wszechstronne wsparcie rodzin dotkniętych przemocą oraz opracowanie programów w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie z wyłączeniem działań prezentowanych w tabeli nr 1.

Lp.	Wskaźnik	Wartość planowana na rok 2014	Wartość osiągnięta w 2014 roku
1.	liczba wspólnych przedsięwzięć z instytucjami, służbami i organizacyjnymi pozarządowymi	2	3
2.	Liczba opracowanych programów zgodnie z art. 6 ust. 6 ustawy z 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie	1	2
3.	liczba programów profilaktycznych realizowanych w szkołach	2	1

CEL 2: Zwiększenie kompetencji i kwalifikacji pracowników służb, instytucji, organizacji pozarządowych (w szczególności dla pracowników oświaty, służby zdrowia, pomocy społecznej, policji, sądów, prokuratur i innych) specjalizujących się w przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie na terenie województwa kujawsko-pomorskiego

Dla zrealizowania powyższego celu organizowane są dwie kategorie szkoleń:

1. dla służb, instytucji, organizacji i osób działających w sferze pomocy osobom dotkniętym przemocą domową;
2. dla osób prowadzących / zamierzających prowadzić działania korekcyjno-edukacyjne dla sprawców przemocy w rodzinie.

W roku 2014 r. realizowane były oba rodzaje szkoleń

W ramach pierwszej kategorii, Biuro ds. Polityki Prorodzinnej i Przeciwdziałania Przemocy zorganizowało 3 szkolenia:

- szkolenie dla kuratorów sądowych - "Praca z rodziną dotkniętą przemocą"; Przysiek, 15 – 16 lutego 2014 r., powtórzenie cieszącego się dużym zainteresowaniem szkolenia zrealizowanego w grudniu 2013 r., w szkoleniu wzięło udział 21 kuratorów, zarówno zawodowych, jak i społecznych⁵
- szkolenie dla pielęgniarek - "Rola pracowników służby zdrowia w przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie"⁶; Bydgoszcz 15.10. 2014 r., Włocławek 5.11.2014 r., Toruń 21.11.2014 r. łącznie w szkoleniu wzięło udział 113 osób;
- szkolenie dla pedagogów szkolnych – „Przemoc w rodzinie wobec dziecka – diagnoza i pomoc”⁷, Toruń 10-12.12.2014 r. (szkolenie sfinansowano z dotacji z budżetu państwa na realizację Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2014–2020); w szkoleniu wzięło udział 35 osób; w ramach materiałów szkoleniowych została wydana i przekazana uczestnikom szkolenia ulotka informacyjna „Przemoc wobec dzieci”⁸.

Szkolenie dla pedagogów szkolnych nie było wcześniej planowane, a jego realizacja była możliwa dzięki otrzymaniu dotacji z budżetu państwa.⁹

W ramach działania „organizacja szkoleń w zakresie prowadzenia działań korekcyjno-edukacyjnych dla sprawców przemocy” zostały zorganizowane dwie edycje szkolenia dla trenerów programu „Bez przemocy. Program korekcyjno-edukacyjny dla sprawców przemocy

⁵ Relacja ze szkolenia dostępna na stronie http://www.kujawsko-pomorskie.pl/index.php?option=com_content&task=view&id=26353&Itemid=439

⁶ Relacje z poszczególnych edycji szkolenia dostępne na stronach: http://www.kujawsko-pomorskie.pl/index.php?option=com_content&task=view&id=27875&Itemid=439; http://www.kujawsko-pomorskie.pl/index.php?option=com_content&task=view&id=27998&Itemid=439; http://www.kujawsko-pomorskie.pl/index.php?option=com_content&task=view&id=28119&Itemid=439

⁷ Relacja ze szkolenia dostępna na stronie http://www.kujawsko-pomorskie.pl/index.php?option=com_content&task=view&id=28231&Itemid=434

⁸ Wzór ulotki załączono od niniejszego Raportu

⁹ 9 czerwca 2014 r. w Monitorze Polskim została opublikowana Uchwała Nr 76 Rady Ministrów z dnia 29 kwietnia 2014 r. w sprawie ustanowienia Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2014–2020, na mocy której traci moc uchwała nr 162/2006 Rady Ministrów z dnia 25 września 2006 r. w sprawie Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie. W efekcie tych zmian ustalono nowy harmonogram dotowania samorządów wojewódzkich - przewidziano coroczne dotacje na szkolenia z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2014–2020 dostępny na stronie <http://www.mpips.gov.pl/przeciwdzialanie-przemocy-w-rodzinie-nowa/ogolne/akty-prawne-z-zakresu-przeciwdzialania-przemocy-w-rodzinie/obowiazujace-akty-prawne/>

w rodzinie¹⁰. W szkoleniach, które odbyły się w dniach 9-13.VI.2014 r. i 20-26.11.2014 r. Wzięło łącznie udział 13 par trenerskich (26 osób).

Wskaźniki realizacji opisanego wyżej celu prezentuje tabela nr 3.

Tabela 3. Zwiększenie kompetencji i kwalifikacji pracowników służb, instytucji, organizacji pozarządowych (w szczególności dla pracowników oświaty, służby zdrowia, pomocy społecznej, policji, sądów, prokuratur i innych) specjalizujących się w przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie na terenie województwa kujawsko-pomorskiego. Dane dla roku 2014

Lp.	Wskaźnik	Wartość planowana na rok 2014	Wartość osiągnięta w 2014 roku
1.	Liczba przeprowadzonych szkoleń w zakresie udzielania wsparcia ofiarom przemocy	2	3
2.	Liczba osób, które ukończyły szkolenie z zakresu udzielania wsparcia ofiarom przemocy	120	168
3.	Liczba przeprowadzonych szkoleń w zakresie pracy ze sprawcą przemocy	2	2
4.	Liczba osób, które nabyły uprawnienia do pracy ze sprawcą przemocy	30	26

Dodatkową inicjatywą wpisującą się opisywany wyżej cel „Wojewódzkiego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie dla województwa kujawsko-pomorskiego do roku 2020”, było zorganizowanie superwizji dla wszystkich chętnych konsultantów obsługujących Kujawsko-Pomorską „Niebieską Linie”.

Odbyły się dwie sesje superwizji (27.09.2014 r. oraz 22.11.2014 r.) prowadzone przez Renatę Durdę¹¹. Przedsięwzięcie to koresponduje z działaniem 4.4.2. (Wdrożenie systemu wsparcia dla osób pracujących bezpośrednio z osobami dotkniętymi przemocą w rodzinie i z osobami stosującymi przemoc, w formie m.in. superwizji, coachingu, grup wsparcia) Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2014–2020¹².

¹⁰ Przyjęty przez Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego uchwałą nr 14/404/14 z dnia 2 kwietnia 2014 r.

¹¹ **Renata Durda** - kierowniczka Pogotowia "Niebieska Linia", certyfikowana superwizorka i specjalistka ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie, redaktorka naczelną dwumiesięcznika "Niebieska Linia", autorka wielu publikacji z zakresu tworzenia interdyscyplinarnych rozwiązań na rzecz zapobiegania zjawisku przemocy w rodzinie, członkini Zespołu Monitorującego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie przy Ministrze Pracy i Polityki Społecznej, ekspertka w Radzie do Spraw Pokrzywdzonych Przepięstwem powołanej przez Ministra Sprawiedliwości, społeczna doradczyni Rzecznika Praw Dziecka.

¹² Program przyjęty Uchwałą Nr 76 Rady Ministrów z dnia 29 kwietnia 2014, ogłoszony w Monitorze Polskim Poz. 445 z dnia 9 czerwca 2014 r.

CEL 3: Podnoszenie świadomości społecznej dotyczącej zjawiska przemocy, wiedzy i możliwości wsparcia

Dla realizacji wspomnianego wyżej celu zaplanowano działania o charakterze informacyjno-edukacyjno-promocyjnym. Na rok 2014 przewidziano 4 z 5 działań zapisanych w Wojewódzkim programie przeciwdziałania przemocy w rodzinie dla województwa kujawsko-pomorskiego do roku 2020. Liczbowe wartości wskaźników osiągniętych w 2014 r. prezentuje tabela nr 4, a poniżej opisano szczegółowo realizację poszczególnych działań.

1. Organizacja i udział samorządu województwa kujawsko-pomorskiego w kampaniach społecznych dotyczących zjawiska przemocy. W ramach tego działania Departament Spraw Społecznych włączył się w ogólnopolskie i międzynarodowe kampanie:
 - „Reaguj na przemoc” – kampania Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej mająca na celu zwiększenie wiedzy na temat dostępnych sposobów przeciwdziałania przemocy w rodzinie, wskazanie na prawa i możliwości uzyskania pomocy przez osoby doznające przemocy w rodzinie, uwrażliwienie społeczeństwa na zjawisko przemocy w rodzinie, szczególnie na sytuacje dzieci i młodzieży jako ofiar i świątków przemocy oraz upowszechnienie wiedzy o samym zjawisku przemocy w rodzinie; w ramach kampanii, pod koniec marca 2014 r., Urząd Marszałkowski otrzymał pakiet materiałów (2.700 ulotek i 60 plakatów), które zostały rozdystrybuowane do powiatów i gmin naszego województwa,
 - „Biała Wstążka” – międzynarodowa kampania prowadzona w okresie 25.11-5.12.2014 r. pod hasłem „Kobieta dała Ci życie – uszanuj to”, mająca na celu zatrzymanie przemocy wobec kobiet; w roku 2014 kampanię prowadzono we współpracy z Miejskim Ośrodkiem Edukacji i Profilaktyki Uzależnień w Toruniu; w ramach kampanii wydano plakaty formatu A3, które w okresie 3-5 grudnia 2014 r. były eksponowane w środkach komunikacji masowej największych miast regionu¹³ (Bydgoszcz, Toruń, Włocławek, Grudziądz, Inowrocław) oraz kalendarzyki kieszonkowe do szerokiej dystrybucji: we wszystkich budynkach zajmowanych przez Urząd Marszałkowski, w innych instytucjach publicznych, w centrach handlowych, a także w Zakładzie Karnym nr 2 w Grudziądzu i Areszcie Śledczym w Bydgoszczy¹⁴.

W 2014 r. Departament Spraw Społecznych odstąpił od realizacji kampanii społecznej dot. przeciwdziałania przemocy w rodzinie, ze względu na fakt, że taka kampania była prowadzona przez Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Toruniu (w ramach projektu systemowego ze środków EFS)¹⁵.

¹³ Ekspozycja w miastach: Bydgoszcz, Włocławek, Grudziądz i Inowrocław sfinansowana została ze środków województwa kujawsko-pomorskiego

¹⁴ Prezentacja opisanych materiałów i relacja z przebiegu akcji dostępna na stronach: http://www.kujawsko-pomorskie.pl/index.php?option=com_content&task=view&id=28187&Itemid=434 oraz <http://www.niebieskalinia.kujawsko-pomorskie.pl/biala-wstazka-2014,148,11.html>

¹⁵ Informacje i spoty kampanii dostępne na stronie http://www.ropstorun.home.pl/index.php?option=com_content&view=article&id=1053:ruszy-kampanie-spoeczne-na-rzecz-przeciwdziaania-przemocy-i-aktywizacji-osob-niepenosprawnych&catid=63:archiwum-2014&Itemid=203

2. Opracowywanie i upowszechnianie materiałów edukacyjno-informacyjnych i szkoleniowych dotyczących przemocy w rodzinie:
 - w marcu 2014 r. przeprowadzono akcję mailingową do GOPS-ów; MOPS-ów, Policji i Zespołów Kuratorskich przy Sądach Okręgowych funkcjonujących na terenie województwa; wysłano do ww. podmiotów plakat w formacie pdf., informujący o funkcjonowaniu Kujawsko-Pomorskiej Niebieskiej Linii – Telefonicznego Pogotowia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie;
 - w maju oraz grudniu 2014 r. wydano wizytówki informujące o Kujawsko-Pomorskiej Niebieskiej Linii, które były dystrybuowane w czasie szkoleń organizowanych przez Biuro ds. Polityki Prorodzinnej i Przeciwdziałania Przemocy oraz w czasie dyżurów konsultantów Niebieskiej Linii;
 - w grudniu 2014 r. wydano plakat formaty A3 „Stop przemocy” informujący o działalności Kujawsko-Pomorskiej Niebieskiej Linii oraz ulotkę A6 przeznaczone do szerokiej dystrybucji na terenie województwa kujawsko-pomorskiego¹⁶.
3. Organizacja konferencji, warsztatów, szkoleń i pogadanek w zakresie problematyki przemocy:
 - konferencja „Organizacje Pozarządowe – ważny partner w przeciwdziałaniu przemocy”¹⁷, której głównym celem było odnoszenie świadomości członków organizacji pozarządowych na temat możliwości pomocy ofiarom przemocy domowej (w tym uczestnictwo przedstawicieli NGO w Zespołach Interdyscyplinarnych) w ich lokalnych środowiskach oraz aktywizacja lokalnych organizacji pozarządowych do pracy profilaktycznej, edukacyjnej i wspierającej w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie; konferencja odbyła się w siedzibie Urzędu Marszałkowskiego w Toruniu, 30 września 2014 r., uczestniczyło w niej 60 osób reprezentujących 14 organizacji pozarządowych, ośrodki pomocy społecznej i władze samorządowe z terenu województwa; na zakończenie spotkania 16 osób otrzymało zaświadczenia o ukończeniu pierwszego szkolenia dla trenerów programu BEZ PRZEMOCY,
 - Streetworking po polsku – w drodze ku większej skuteczności pomocy ludziom ulicy”, to szkolenie / warsztaty doskonalące to ciągle jeszcze nowe narzędzie pracy socjalnej; zajęcia, będące kontynuacją I etapu z roku 2013, odbyły się w terminie 29 września – 1 października 2014 r., w Toruniu, w siedzibie Urzędu Marszałkowskiego; uczestniczyło w nich 25 osób, w tym 12 osób, które ukończyły również szkolenie w roku 2013; relacja ze szkolenia dostępna jest w serwisie internetowym „Sprawy Społeczne i Niebieska Linia”¹⁸;
 - kolejnym wydarzeniem realizowanym w ramach opisywanego działania było VI Toruńskie Sympozjum poświęcone Alternatywnym Ruchom Religijnym pt. „Ludzie wolności czy zniewolenia? Sekty, alternatywne formy duchowości

¹⁶ Wszystkie omówione materiały zostały załączone do niniejszego opracowania

¹⁷ Relacja z konferencji dostępna na stronie http://www.kujawsko-pomorskie.pl/index.php?option=com_content&task=view&id=27776&Itemid=434

¹⁸ http://www.kujawsko-pomorskie.pl/index.php?option=com_content&task=view&id=27786&Itemid=434 oraz <http://www.niebieskalinia.kujawsko-pomorskie.pl/relacja-ze-szkolenia-dla-streetworkerow,136,11.html>

i religijności – patologiczne i destrukcyjne czy twórcze i konstruktywne?”; symposium zorganizowano wspólnie z Uniwersytetem Mikołaja Kopernika w Toruniu (Wydział Teologiczny) w dniu 22 października 2014 r.¹⁹

4. Prowadzenie powszechnego serwisu internetowego dotyczącego zjawiska przemocy w rodzinie

Na bieżąco kontynuowana jest obsługa serwisu internetowego www.niebieskalinia.kujawsko-pomorskie.pl, w którym publikowane są:

- informacje o działalności Biura ds. Polityki Prorodzinnej i Przeciwdziałania Przemocy oraz Kujawsko-Pomorskiej „Niebieskiej Linii”,
- informacje o miejscach udzielania pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie na terenie województwa kujawsko-pomorskiego;
- najważniejsze akty prawne z zakresu przeciwdziałanie przemocy w rodzinie,
- materiały do pobrania (broszury, ulotki, plakaty itp.),
- aktualne informacje o inicjowanych przez Biuro działaniach i inicjatywach.

W 2014 r. poprawiono czytelność serwisu poprzez wyeksponowanie i łatwiejszy dostęp do informacji w domenie AKTUALNOŚCI. Ponadto, w serwisie internetowym [http://www.kujawsko-pomorskie.pl/](http://www.kujawsko-pomorskie.pl) został na stałe umieszczony baner (wizualizacja poniżej), kierujący do aktualnych informacji o dyżurach prawnych organizowanych przez Biuro ds. Polityki Prorodzinnej i Przeciwdziałania Przemocy” w Bydgoszczy, Włocławku, Grudziądzu, Inowrocławiu, Brodnicy oraz Chełmnie.



Rys. 1. Baner informacyjny w serwisie www.kujawsko-pomorskie.pl.

Realizację przedsięwzięć wpisujących się w działanie „Promowanie stylu życia i form komunikacji służących poprawie relacji społecznych i wzmacnianiu więzi rodzinnych” przewidziano na lata 2015, 2016, 2017 i 2019.

¹⁹ Informacja o wydarzeniu <http://www.niebieskalinia.kujawsko-pomorskie.pl/vi-torunskie-symposium-poswiecone-alternatywnym-ruchom-religijnym-zakonczone,140,11.html>

Tabela 4. Podnoszenie świadomości społecznej dotyczącej zjawiska przemocy, wiedzy i możliwości wsparcia. Dane dla roku 2014

Lp.	Wskaźnik	Wartość planowana na rok 2014	Wartość osiągnięta w 2014 roku
1.	Liczba zorganizowanych kampanii społecznych	1	0
2.	Uczestnictwo samorządu województwa w kampaniach ogólnopolskich	2	2
3.	Liczba cykli wydawniczych materiałów edukacyjno-informacyjnych i szkoleniowych opracowanych w ramach przedmiotowego programu	2	4
4.	Liczba przeprowadzonych konferencji	2	2
5.	Liczba przeprowadzonych warsztatów/szkoleń/pogadanek	1	1
6.	Liczba akcji promocyjnych służących poprawie relacji społecznych i rodzinnych	0	0
7.	Utrzymanie dostępności serwisu internetowego	1	1

CEL 4: Wspieranie inicjatyw oraz lokalnych koalicji na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej

W obszarze tego komponentu prowadzone są przede wszystkim działania promujące współpracę samorządów poszczególnych szczebli z instytucjami oraz organizacjami pozarządowymi w budowaniu instytucjonalnego systemu pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie. Stąd też, osiągnięcie zaplanowanych wskaźników w dużej mierze zależy od chęci i możliwości poszczególnych podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Departament Spraw Społecznych, dla realizacji powyższego celu, koncentrował swoje oddziaływanie na:

- akcji informacyjnej skierowanej do wójtów, burmistrzów i prezydentów miast, propagującej ideę wspólnej realizacji i wspólnego uczestniczenia w finansowaniu projektu o nazwie **Kujawsko-Pomorska „Niebieska Linia” Pogotowie dla Ofiar Przemocy w Rodzinie**; w wyniku przeprowadzonej kampanii do porozumienia o współpracy ww. działaniu przystąpiły dwie kolejne gminy²⁰ z województwa kujawsko-pomorskiego, w a 5 przypadkach²¹ podpisano aneksy do obowiązujących już porozumień, regulujące finansowanie przez gminy opisywanego przedsięwzięcia (podniesiono stawki finansowania do wysokości 5 gr. za jednego mieszkańca gminy, tym samym ujednolicono poziom finansowania przez wszystkie gminy – strony porozumienia);
- wspieraniu inicjatyw różnych środowisk i instytucji, które już aktywnie współpracują w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie lub planują podjęcie wspólnych działań w tym obszarze, zawiązując lokalne koalicje; w 2014 r. Departament Spraw Społecznych włączył się w dwie inicjatywy:
 - symposium „Dzieci mają prawa, rodzice obowiązki” organizowane przez Centrum Pomocy Dziecku i Poradnictwa rodzinnego w Grudziądzu (**Grudziądz, 2.X.2014 r.**) – zainicjowanie działań w celu utworzenia koalicji zrzeszającej instytucje lokalnego systemu pomocy dziecku i rodzinie;
 - konferencja „Razem – Stop przemocy” (**Lubicz, 23.X.2014 r.**) połączona z debatą mającą na celu wypracowanie długofalowej współpracy instytucji i organizacji pozarządowych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Ponadto w roku 2014 po raz pierwszy ogłoszono otwarty konkurs ofert na wykonywanie zadań publicznych związanych z realizacją zadań Samorządu Województwa w 2014 roku w zakresie przeciwdziałania patologiom społecznym pod nazwą: PRZECIWDZIAŁANIE PRZEMOCY W RODZINIE (konkurs nr 18/2014). Na konkurs wpłynęło 11 ofert, z których 7 projektów uzyskało wymagalną minimalną liczbę punktów, otrzymało dotację²² i zostało zrealizowanych.

²⁰ Gminy Łasin i Waganiec

²¹ Gminy: Aleksandrów Kujawski – gmina miejska, Obrowo, Lubiewo, Boniewo oraz Żnin

²² Uchwała Nr 7/250/14 Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 26 lutego 2014 r. w sprawie rozstrzygnięcia otwartego konkursu ofert nr 18/2014 na wykonywanie zadań publicznych związanych

Efekty tych projektów to:

- spotkania grupy wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie (Bydgoszcz);
- punkt wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie – konsultacje psychologiczne i terapia krótkoterminowa (Bydgoszcz, Inowrocław);
- zajęcia z psychologiem (trening umiejętności prospołecznych, trening kontroli złości, trening wnioskowania moralnego), warsztaty plastyczne i wolontariat w ŚDP dla wychowanków bursy dotkniętych przemocą w rodzinie (Brodnica);
- objazdowy festiwal filmowy podejmujący tematykę przemocy połączony z propagowaniem wiedzy z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie (Lisewo);
- lokalną kampanię radiową dotyczącą zjawiska przemocy w rodzinie – 35 odcinków audycji radiowej (Żnin);
- szkolenie dla siostr PCK z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie – szczególnie rozpoznawania symptomów przemocy u osób niesamodzielnych (Włocławek);
- świetlicę z programem socjoterapii i innymi zajęciami dla dzieci doświadczonych przemocą w rodzinie (Chełmno).

Łączna kwota dotacji udzielonych na realizację ww. opisanych projektów wyniosła 40.000,00 zł. Wykorzystana kwota dotacji będzie znana po zakończeniu analizy wszystkich nadesłanych sprawozdań z realizacji zadań publicznych – ze wstępnej analizy wynika, że zwroty dotacji nie powinny przekroczyć 1.000,00 zł.

Stopień realizacji wskaźników, zaplanowanych w ramach realizacji opisanego w niniejszym rozdziale celu, prezentuje tabela nr 5.

Tabela 5. Wspieranie inicjatyw oraz lokalnych koalicji na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej. Dane dla roku 2014

Lp.	Wskaźnik	Wartość planowana na rok 2014	Wartość osiągnięta w 2014 roku
1.	Liczba podpisanych porozumień z gminami	100	99
2.	Liczba nowoutworzonych instytucjonalnych form wsparcia ²³	1	0
3.	Liczba zawartych umów na realizację zadań zleczanych organizacjom pozarządowym	3	7
4.	Liczba wniosków o wsparcie lokalnych koalicji na rzecz przeciwdziałania przemocy	1	2

z realizacją zadań Samorządu Województwa w 2014 r. w zakresie przeciwdziałania patologiom społecznym pod nazwą „Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie”

²³ wg kategorii opisanych w Wojewódzkim programie przeciwdziałania przemocy w rodzinie dla województwa kujawsko-pomorskiego do roku 2020 na stronach 30-34

Podsumowanie

Rok 2014 był pierwszym pełnym rocznym okresem realizacji „Wojewódzkiego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie dla województwa kujawsko-pomorskiego do 2020 roku”. W styczniu 2014 r. został przyjęty pierwszy harmonogram rzeczowo-finansowy realizacji Programu, co umożliwia śledzenie postępów realizacji poszczególnych działań poprzez analizę osiągniętych wskaźników.

Jak wskazują dane zamieszczone w tabelach 1 – 5, nastąpiło kilka odchyień w odniesieniu do planowanych działań:

1. realizacja celu nr 1 (*Wszechstronne wsparcie rodzin dotkniętych przemocą oraz opracowanie programów w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie*)
 - udzielono mniej niż planowano porad prawnych (o ok. 4%) i psychologicznych (o ok. 35%), jednocześnie przekroczone planowaną liczbę nowo założonych kart porad prawnych (o 9%) i znacznie przekroczone liczbę udzielonych konsultacji psychologicznych (ponad dwukrotny wzrost liczby konsultacji), co w ocenie Departamentu wskazuje na bardziej świadome korzystanie przez zainteresowanych z pomocy prawnej i psychologicznej oraz ze zwiększającej się liczby wizyt osobistych;
 - w związku z tematem V Kujawsko-Pomorskiej Olimpiady Wiedzy o Bezpieczeństwie – dotyczącym przemocy rówieśniczej, włączono się do organizacji tego wydarzenia, przez co zwiększono liczbę wspólnych przedsięwzięć z instytucjami, służbami, organizacyjnymi, pozarządowymi z planowanych 2 na 3 inicjatywy;
 - w ramach wskaźnika „Liczba opracowanych programów zgodnie z art. 6 ust. 6 ustawy z 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie” zaplanowano na rok 2014 opracowanie tylko ramowego programu ochrony ofiar przemocy w rodzinie, zdecydowano jednak równolegle opracować również ramowy program oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie; w ten sposób został wypełniony ustawowy obowiązek nałożony na samorząd województwa;
 - zrealizowano tylko jeden z dwóch planowanych programów profilaktycznych dla szkół; głównym powodem takiej sytuacji było nieuzyskanie dotacji z MPiPS²⁴ na realizację programu *Dom i szkoła – koalicja przeciw przemocy*;
2. realizacja celu nr 2 (*Zwiększenie kompetencji i kwalifikacji pracowników służb, instytucji, organizacji pozarządowych (w szczególności dla pracowników oświaty, służby zdrowia, pomocy społecznej, policji, sądów, prokuratur i innych) specjalizujących się w przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie na terenie województwa kujawsko-pomorskiego*)
 - dzięki ogłoszeniu i wejściu w życie nowego Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2014–2020 samorząd województwa otrzymał

²⁴ Departament Spraw Społecznych złożył aplikacje do konkursu ogłoszonego w ramach Programu Ochrony „Wspieranie Jednostek Samorządu Terytorialnego W Tworzeniu Systemu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie”, edycja 2014 r.

dodatkową dotację na realizację szkoleń w celu podnoszenia kompetencji służb i przedstawicieli podmiotów realizujących działania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie – w związku z powyższym zrealizowano, nieplanowane na początku roku, szkolenie dla pedagogów szkolnych, tym samym wzrosła wartość wskaźnika dotyczącego liczby zrealizowanych szkoleń (z 2 na 3), jak i liczna ich uczestników (ze 128 na 168 osób);

- nie przeszkolono zaplanowanej liczby osób do pracy ze sprawcami przemocy domowej, zorganizowano oba planowane szkolenia dla trenerów programu Bez przemocy. Program korekcyjno-edukacyjny dla sprawców przemocy w rodzinie, jednak ze względu na wysokie kryteria kwalifikacji na szkolenie²⁵, nie wszystkie chętne osoby mogły wziąć w nich udział.
3. Realizacja celu nr 3 (*Podnoszenie świadomości społecznej dotyczącej zjawiska przemocy, wiedzy i możliwości wsparcia*)
- jak wspomniano na str. 7 niniejszego Raportu, ze względu na prowadzenie w 2014 r. kampanii społecznej dot. przeciwdziałania przemocy w rodzinie przez ROPS Departament Spraw Społecznych odstąpił od realizacji kampanii ze środków zarezerwowanych na realizację „Wojewódzkiego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie dla województwa kujawsko-pomorskiego do 2020 roku”;
 - wydano więcej niż planowano materiałów informacyjnych (4 cykle wydawnicze), co było możliwe dzięki oszczędnościom wygenerowanym przy realizacji działania *Inicjowanie wspólnych przedsięwzięć z instytucjami, służbami i organizacjami pozarządowymi („dobre praktyki”), wymiana doświadczeń i wiedzy.*
4. Realizacja celu nr 4 (*Wspieranie inicjatyw oraz lokalnych koalicji na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej*)
- podpisano więcej, niż zakładał harmonogram rzeczowo-finansowy, umów z organizacjami pozarządowymi w ramach grantu 18/2014, gdyż aż 7 z nadesłanych na konkurs ofert uzyskało minimalną wymaganą liczbę punktów i Komisja Konkursowa rekomendowała Zarządowi Województwa Kujawsko-Pomorskiego taki podział dotacji, żeby dofinansować wszystkie te projekty;
 - większy od planowanego poziom osiągnął również wskaźnik *Liczba wniosków o wsparcie lokalnych koalicji na rzecz przeciwdziałania przemocy*, co było odpowiedzią na skierowane do Departamentu pisma – wnioski dotyczące współdziałania w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie; przedstawiciele Departamentu uczestniczyli w spotkaniach inicjujących powstanie tych koalicji;
 - niższy od zakładanego poziom osiągnięto w odniesieniu do wskaźników *Liczba podpisanych porozumień z gminami* oraz *Liczba nowoutworzonych instytucjonalnych form wsparcia*, w pierwszym przypadku podpisano 2 z 3 zaplanowanych porozumień, między innymi ze względu na wybory do władz samorządowych

²⁵ Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 lutego 2011 r. w sprawie standardu podstawowych usług świadczonych przez specjalistyczne ośrodki wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie, kwalifikacji osób zatrudnionych w tych ośrodkach, szczegółowych kierunków prowadzenia oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie oraz kwalifikacji osób prowadzących oddziaływania korekcyjno-edukacyjne – DZ. U. 2011, Nr 50 poz. 259

i niechęć podejmowania długoterminowych zobowiązań pod koniec kadencji; natomiast w przypadku instytucjonalnych form samorząd województwa nie ma bezpośredniego wpływu na tworzenie takich placówek – może jedynie wskazywać na potrzebę ich istnienia i zachęcać samorządy właściwego szczebla do ich zakładania i prowadzenia; źródłem wiedzy o poziomie wspomnianego wskaźnika jest informacja uzyskana od Wojewódzkiego Koordynatora ds. realizacji Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

W ocenie Departamentu Spraw Społecznych i Zdrowia, odchylenia w realizacji działań zaplanowanych na rok 2014, nie wpłyną negatywnie na osiągnięcie wskaźników zaplanowanych łącznie na lata 2013-2020, a tym samym na realizację celów Programu. Należy również dodać, że podobnie jak w roku 2013, również działania podejmowane przez Departament w innych obszarach wpisują się w realizację celów Programu. Szczególnie należy podkreślić kompatybilność inicjatyw podejmowanych w ramach realizacji „Kujawsko-Pomorskiego Programu Wspierania Rodziny na lata 2014-2022²⁶” (*Wojewódzki program przeciwdziałania przemocy w rodzinie dla województwa kujawsko-pomorskiego do 2020 roku* jest załącznikiem do ww. Programu Wspierania Rodziny), które przede wszystkim wspomagają promowanie stylu życia i form komunikacji służących poprawie relacji społecznych i wzmocnieniu więzi rodzinnych²⁷.

Środki finansowe planowane na realizację Programu w budżecie na rok 2014. wynosiły łącznie 419.000,00 zł i były zarezerwowane w trzech zadaniach budżetowych:

- Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie (w tym "Kujawsko-Pomorska Niebieska Linia") (W/N/852/24/Przeciw.przemocy) – 364.000,00 zł;
- Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie – szkolenia (W/N/852/16/Szkolenia)²⁸ – 15.000,00 zł;
- GRANTY - Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie (W/N/852/25/Granty) – 40.000,00 zł.

W przypadku zadania Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie (w tym "Kujawsko-Pomorska Niebieska Linia") wykorzystano 93,71% planowanych środków. Różnica między planem a realizacją wynika głównie z rozbieżności między wstępnymi kalkulacjami, a rzeczywiście poniesionymi wydatkami (np. na zakup usług szkoleniowych, opracowanie programów ramowych, czy wynagrodzeń dla konsultantów Kujawsko-Pomorskiej Niebieskiej Linii). Wydatki w ramach zadania GRANTY - Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie, zgodnie z danymi na 31.12.2014 r. zostały zrealizowane w 99,88%²⁹. Natomiast poziom realizacji planowanych wydatków w zadaniu Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie – szkolenia

²⁶ Program przyjęty uchwałą Nr 26/902/14 Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 25 czerwca 2014 r.

²⁷ Por. cel nr 3 – str. 39 Wojewódzkiego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie dla województwa kujawsko-pomorskiego do 2020 roku

²⁸ Decyzja Wojewody Kujawsko-Pomorskiego o przyznaniu dotacji została wydana dopiero 29 sierpnia 2014 r., a zadanie wprowadzono do budżetu województwa

²⁹ Por. informacje na str. 13

wyniósł 86,66%. Pozostała kwota dotacji nie była wydatkowana dzięki zminimalizowaniu kosztów szkolenia – między innymi dzięki bezpłatnemu wykorzystaniu sal konferencyjnych pozostających w dyspozycji Urzędu Marszałkowskiego oraz wyborowi korzystnej pod względem ceny oferty szkoleniowej.

Strukturę wydatkowania ww. środków finansowych w podziale na realizację poszczególnych działań prezentuje tabela 6.

Tabela 6. Podsumowanie wydatków poniesionych w roku 2014 na realizację Programu³⁰

Lp.	Działanie	W/N/852/24/ Przeciw.prze mocy	W/N/852/16/ Szkolenia	W/N/852/25/ Granty
Cel 1. Wszechstronne wsparcie rodzin dotkniętych przemocą oraz opracowanie programów w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie				
1.	Organizacja pomocy prawnej i psychologicznej w ramach Biura ds. Polityki Prorodzinnej i Przeciwdziałania Przemocy, dla rodzin dotkniętych przemocą	218.167,77 zł	-	-
2.	Inicjowanie wspólnych przedsięwzięć z instytucjami, służbami i organizacjami pozarządowymi („dobre praktyki”), wymiana doświadczeń i wiedzy	28.045,60 zł	-	-
3.	Opracowanie ramowego programu ochrony ofiar przemocy w rodzinie	1.000,00 zł	-	-
4.	Opracowanie ramowego programu oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie	1.000,00 zł	-	-
5.	Propagowanie w szkołach programów profilaktycznych oraz innych działań uświadamiających i uwrażliwiających uczniów na problemy przemocy	17.000,00 zł	-	-
Cel 2. Zwiększenie kompetencji i kwalifikacji pracowników służb, instytucji, organizacji pozarządowych (w szczególności pracowników oświaty, służby zdrowia, pomocy społecznej, policji, sądów, prokuratur i innych) specjalizujących się w przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie na terenie województwa kujawsko-pomorskiego				
1.	Organizacja szkoleń w zakresie udzielania pomocy ofiarom przemocy	23.414,34 zł	12.999,99 zł	-
2.	Organizacja szkoleń w zakresie prowadzenia działań korekcyjno-edukacyjnych dla sprawców przemocy	24.640,00 zł	-	-

³⁰ Dane na podstawie Sprawozdań z wykonania planu finansowego zadań budżetowych za 2014 rok

Cel 3. Podnoszenie świadomości społecznej dotyczącej zjawiska przemocy i możliwości wsparcia				
1.	Organizacja i udział samorządu województwa kujawsko-pomorskiego w kampaniach społecznych dotyczących zjawiska przemocy	1.824,14 zł	-	-
2.	Opracowywanie i upowszechnianie materiałów edukacyjno-informacyjnych i szkoleniowych dotyczących przemocy w rodzinie	5.171,20 zł	-	-
3.	Organizacja konferencji, warsztatów, szkoleń i pogadanek w zakresie problematyki przemocy	15.098,00 zł	-	-
4.	Promowanie stylu życia i form komunikacji służących poprawie relacji społecznych i wzmacnianiu więzi rodzinnych	0,00 zł	-	-
5.	Prowadzenie powszechnego serwisu internetowego dotyczącego zjawiska przemocy w rodzinie	5.747,04 zł	-	-
Cel 4. Wspieranie inicjatyw oraz lokalnych koalicji na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej				
1.	Uświadamianie i popularyzacja wśród samorządów konieczności rozwoju infrastruktury pomocy instytucjonalnej w obszarze przemocy domowej jako niezbędnych komponentów wojewódzkiego systemu wsparcia dla ofiar przemocy poprzez: akcje informacyjne, konferencje, szkolenia itd.	0,00 zł	-	-
2.	Wprowadzenie systemu dotowania organizacji pozarządowych celem realizacji zadań zleczanych w zakresie problematyki przemocy w rodzinie	-	-	39.950,00 ³¹ zł
3.	Organizacja interdyscyplinarnych działań z zakresu przemocy w rodzinie	0,00 zł	-	-
RAZEM		394 058,08	341.108,09 zł	12.999,99 zł
				39.950,00 zł

³¹ Stan na 31.12.2014 r.